

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L1@regeringskansliet.se (kopia)

Remiss av SOU 2024:7 Ett säkrare och mer tillgängligt fastighetsregister

Er beteckning: Ju2024/00175

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker i huvudsak utredningens förslag.

Länsstyrelsen invänder mot bedömningen och förslaget att behöriga myndigheter som utför personuppgiftsbehandlingar i fastighetsregistret inom ramen för sin verksamhet skulle vara personuppgiftsbiträden åt Lantmäteriet.

Länsstyrelsen instämmer med förslaget om att överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet och viss egendom enligt 4 kap. 13 § säkerhetsskyddslagen även ska omfatta överlåtelser av fast egendom.

Länsstyrelsen är positiv till att en representant från någon länsstyrelse ingår i det föreslagna rådet för informations- och cybersäkerhet.

11.3 Förstärkt informationssäkerhet

Utredningen lämnar inga författningsförslag för att möta behovet av att öka förmågan att motstå och hantera cyberangrepp och IT-incidenter som berör fastighetsregistret. De hänvisar i stället till

andra pågående infrastrukturella aktiviteter såsom koordinerade skyddsnivåer för säkerhetsåtgärder.

Länsstyrelsen delar bedömningen att det hela bör hanteras samlat utifrån ett infrastrukturperspektiv.

11.5 Begränsning av tillhandahållandeverksamheten med hänsyn till säkerhetsintressen

Utredningen lämnar inga förslag om alternativ till sekretessmarkering av geografisk information i fastighetsregistret. Det har inte identifierats några förslag på lösning att exempelvis hantera utmaningen med att sekretessmarkerade fastigheter kan få en motsatt effekt vid sammanställningar. Det vill säga, att en utsortering eller maskering av just dessa kan ge en tydligare bild av särskilt skyddsvärda fastigheter.

Länsstyrelsen delar den problembild som beskrivs i kapitel 7.12 och lyfter därför behovet av att frågan fortsatt utreds.

13.12 Lantmäteriets personuppgiftsansvar

Länsstyrelsen invänder mot bedömningen och förslaget att behöriga myndigheter som utför personuppgiftsbehandlingar i fastighetsregistret inom ramen för sin verksamhet skulle vara personuppgiftsbiträde åt Lantmäteriet.

Ett biträde utför personuppgiftsbehandlingar uteslutande för en personuppgiftsansvarigs räkning. I nämnda fall framgår behöriga myndigheters uppdrag av lagstiftningen, och uppdraget utförs därmed inte för Lantmäteriets räkning. I stället torde i de flesta fall respektive myndighet vara personuppgiftsansvarig för sina respektive behandlingar. I vissa fall skulle en behörig myndighet, beroende på i vilken omfattning denna myndighet bestämmer ändamålet och medlen med behandlingen tillsammans med Lantmäteriet, kunna vara gemensamt ansvarig enligt artikel 26 i dataskyddsförordningen. Ansvarsfördelningen redovisas då i ett arrangemang, för att ” på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot registrerade” (art 26.2). Även ett sådant arrangemang kan tekniskt utformas genom författning. Betänkandet är inne på en

motsvarande lösning avseende personuppgiftsbiträdesavtal – vilket dock alltså inte kan aktualiseras i detta fall.

Både vad gäller personuppgiftsbiträden och gemensamt ansvar förenklas bedömningen av att ta den registrerades perspektiv.

Genom att ändamålen för behandling pekas ut i författning, liksom vilken myndighet som ansvarar för vilka delar av i processen, så är detta rimligen tillräckligt att för att det ska stå klart för den registrerade vem som är personuppgiftsansvarig för vilka behandlingar, samtidigt som möjligheten finns att peka ut en av de gemensamt ansvariga som gemensam kontaktpunkt (art 26.3).

14.10.1 Tillståndsförfarande

Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag att ersätta dagens avtalsförfarande för åtkomst med ett nytt förfarande med tillstånd från Lantmäteriet. Det framgår dock väldigt lite om hur uppföljning av efterlevnaden är tänkt.

Det är vidare svårt att utläsa några föreslagna lösningar kopplat till utmaningen att hantera tillgängliggörandet av stora mängder uppgifter som inte är säkerhetsskyddsklassificerade, men som av andra skäl är av betydelse för Sveriges säkerhet. Riskerna kopplat till att data ackumuleras, aggregeras och kombineras kan behöva utredas vidare.

14.9 Elektroniskt tillhandahållande av fastighetsinformation

Länsstyrelserna har idag tillgång till en intern funktion som anropar fastighetsregistret och sammanställer information som är relevant för myndighetens handläggare, så som namn och adress på fastighetsägare via lagfarts- eller taxeringsdelen. Det är av stor vikt att länsstyrelserna, även efter en eventuell lagändring, har fortsatt tillgång till dessa uppgifter på ett ändamålsenligt sätt.

15.2.4 Frågor att ta ställning till

I detta kapitel beskrivs bland annat problematiken kring att en fastighetsägare fritt kan överlåta en fastighet där fastighetsägaren hyr ut en lokal till någon som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

Utredningen föreslår att skyldigheter inför överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet och viss egendom enligt 4 kap. 13 § säkerhetsskyddslagen även ska omfatta överlåtelse av fast egendom.

Länsstyrelsen instämmer i förslaget men anser att de fall där verksamheter som bedriver säkerhetskänslig verksamhet inte äger sina lokaler, det vill säga den problematik som beskrivs i 15.2.4 ovan, borde ha analyserats djupare. Försvarsmakten gör ett medskick i frågan (sid 346), men det finns en ökad komplexitet i sammanhanget som hade förtjänat mer uppmärksamhet.

Förslaget skulle vidare kunna innebära fler samrådsärenden för länsstyrelserna, det vill säga beslutsfattande och samrådspplikt med Säpo, vilket i sin tur skulle kunna påverka den egeninitierade tillsynen. Därutöver tillkommer en skyldighet för oss att informera om våra beslut på detta område med överlåtelse av fastigheter, till inskrivningsmyndigheten och Lantmäteriet.

16.1 Ett nytt samverkansorgan för informations- och cybersäkerhet bör inrättas vid Lantmäteriet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och delar helt betänkandets uppfattning att någon länsstyrelse är en självskriven medlem i ett sådant råd. Detta utifrån flera av våra uppdrag, som högsta regionala civilförsvarsmyndighet, som krisberedskapsmyndighet med samordningsuppdraget inom ramen för det geografiska områdesansvaret, med vår centrala roll inom samhällsplanering, mark- och miljöfrågor och som den statliga myndighet som permanent utbyter fastighetsrelaterad information med en majoritet av landets statliga myndigheter samt landets samtliga kommuner och regioner.

Det är dock viktigt att det föreslagna rådet för informations- och cybersäkerhet samverkar med Nationellt cybersäkerhetscenter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carin Jämtin med dataskyddsamordnare Charlott Parhammar som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Malin Olofsson och planhandläggare Rasmus Thour medverkat.

I svaret har Safir, länsstyrelsernas gemensamma stödfunktion för informationssäkerhet och dataskydd, bidragit med underlag för svaret.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.